

Esipuhe

Suomen Yrittäjät ja Finnvera Oyj tekevät yhteistyössä pientä ja keskisuurta yritystoimintaa ja sen kehitystä kuvaavaa Pk-yritysbarometria kaksi kertaa vuodessa valtakunnallisena raporttina ja alueellisina raporteina. Valtakunnallisessa raportissa tuloksia tarkastellaan teollisuuteen, rakentamiseen, kauppaan ja palveluihin jaoteltuna.

Pk-yritysbarometri perustuu noin 3500 pk-yrityksen vastauksiin ja heijastaa siten kattavasti pk-yritysten käsityksiä yritysten kehitysnäkymistä ja toimintaan vaikuttavista tekijöistä. Barometrin ennustekyky on ollut varsin hyvä.

Tässä kevään 2005 alueellisessa raportissa tarkastellaan pk-yritysten suhdanneodotuksia lähimmän vuoden aikana, yrityksen kehittämistarpeita, elinkeinoilmastoa ja sukupolvenvaihdoksia sekä yrittäjien näkemyksiä yhteisö- ja pääomaverouudistuksen vaikutuksista. Lisäksi raportissa tarkastellaan yritysten rahoitustarpeisiin vaikuttavia tekijöitä, kuten investointeja, kasvuhakuisuutta, asiakkaiden maksuhäiriöitä sekä rahoitusvaikeuksien yleisyyttä. Koko maan kaikkia yrityksiä koskevat tulokset löytyvät tästä raportista.

Helsingissä 31.3.2005

Jussi Järventaus
toimitusjohtaja
Suomen Yrittäjät

Markku Mäkinen
toimitusjohtaja
Finnvera Oyj

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ	2
JOHDANTO.....	3
AINEISTO.....	4
TUTKIMUSTULOKSET	6
1 Kainuun ja koko maan yritykset.....	6
2 Yritykset ja työllisyys.....	7
3 Pk-yritysten suhdannenäkymät	8
3.1 Yleiset suhdannenäkymät	8
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin.....	9
4 Pk-yritysten kehittämistarpeet	10
5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet	11
6 Pk-yritysten työllistämisen esteet	13
7 Elinkeinoilmasto	14
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus	16
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset	17
10 Pk-yritysten investoinnit.....	18
11 Pk-yritysten rahoitus	19
12 Pk-yritysten verkostoituminen ja osahankinta.....	22

Finnveran yhteystiedot

Suomen Yrittäjien yhteystiedot

TIIVISTELMÄ

Pk-yritykset odottavat suhdanteiden paranevan lähimmän vuoden aikana Kainuussa ja koko maassa oman yrityksen kannalta. Kainuussa toimivista pk-yrityksistä reilu kolmannes (36%) ennakoii suhdannenäkymien paranevan ja 5 prosenttia heikkenevän lähimmän vuoden aikana. Saldoluvun mukaan alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat lähes samaa tasoa kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Syksyn 2004 tilanteeseen verrattuna Kainuussa toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät ovat hieman heikentyneet. Suhdannenäkymät ovat kuitenkin edelleen syksyä 2004 edeltäneitä tutkimusjaksoja myönteisemmät. Koko maassa pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat samalla tasolla kuin syksyllä 2004.

Koko maan ja Kainuun pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua kaikkien osatekijöiden suhteen positiivisia. Liikevaihdon ja vakavaraisuuden suhteen ovat alueen pk-yritysten suhdannenäkymät hieman paremmat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Sen sijaan investointien arvon sekä tuonnin arvon kehittymistä arvioitiin Kainuussa koko maata kielteisemmin. Tuotantokustannusten kasvua ennakoii saldoluvun mukaan yhtä suuri osuus Kainuun kuin koko maan pk-yrityksistä. Kainuussa toimivat pk-yritykset odottavat työllisyyden paranevan seuraavan vuoden aikana. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on alueella hieman heikompi kuin koko maassa keskimäärin. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat Kainuussa paremmat kuin syksyllä 2004. Valtakunnallisesti henkilökunnan määrän muutos on pysynyt syksystä 2004 jokseenkin samalla tasolla.

Kainuussa pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat kireä kilpailutilanne, yleinen suhdannetilanne/maailmantilanne sekä ammattitaitoisen työvoiman saatavuus. Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 4 prosentilla Kainuun pk-yrityksistä. Rahoituksen saatavuus on pahimpana esteenä 2 prosentilla ja vakuuksien puute 3 prosentilla alueen pk-yrityksistä. Kainuussa toimivat pk-yritykset kokevat rahoituksen olevan pienemmän kehittämisen esteen kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin.

Koko maan pk-yritykset ilmoittavat investoivansa kaikkiaan 13,0 prosenttia ja Kainuun pk-yritykset 13,8 prosenttia liikevaihdostaan seuraavan 12 kuukauden aikana. Eniten Kainuun pk-yritykset investoivat rakennuksiin sekä koneisiin ja laitteisiin. Koko maan pk-yritysten investointeihin verrattuna alueen yritykset investoivat keskimääräistä enemmän rakennuksiin.

Kainuussa toimivista pk-yrityksistä 31 prosenttia on ottanut ulkopuolista rahoitusta kuluneen vuoden aikana. Koko maan pk-yritysten keskuudessa ulkopuolista rahoitusta on hankkinut 29 prosenttia. Useimmiten alueen yritykset ovat hankkineet rahoitusta kone- ja laiteinvestointeihin sekä käyttöpääomaksi. Kainuun pk-yrityksistä 82 prosenttia on hankkinut ulkopuolisen rahoituksen pankista, 33 prosenttia Finnverasta ja 6 prosenttia pääomasijoittajalta.

Alueella toimivista pk-yrityksistä 39 prosenttia tarvitsee ulkopuolista rahoitusta yrityksen kasvua varten. Koko maassa vastaava luku on 30 prosenttia. Kasvun rahoitusta Kainuun pk-yritykset aikovat hankkia yleisimmin pankista (72%) ja Finnverasta (24%). Kasvua varten ulkopuolisen rahoituksen hankkimista suunnittelevista pk-yrityksistä hankaluuksia odottaa noin joka kuudes yritys Kainuussa ja joka viides yritys koko maassa.

JOHDANTO

Tässä pk-yritysten suhdannenäkymiä käsittelevässä tutkimuksessa on selvitetty suomalaisten pk-yritysten (alle 250 henkeä työllistävien yritysten) mielikuvia yleisestä ja oman yrityksen taloudellisesta kehityksestä. Tutkimuksen on tehnyt Tietoykkönen Oy Suomen Yrittäjien ja Finnvera Oyj:n toimeksiannosta maaliskuussa 2005.

Tutkimuksen kohderyhmänä ovat suomalaiset pk-yritykset. Otantalähteenä on käytetty Helsinki Media Oy:n ja Tilastokeskuksen ylläpitämiä yritysrekistereitä, joista otanta on tehty kiintiöidyllä satunnaisotannalla. Otoksessa on kiintiöity yritysten toimiala ja sijainti. Otoskoko on 3475 kohderyhmän vaatimukset täyttävää yritystä.

Tutkimusaineisto on kerätty henkilökohtaisin haastatteluin 21.1.-4.3.2005. Haastattelut on tehty puhelimitse tietokoneohjattua puhelinhaastattelujärjestelmää käyttäen. Haastattelutyön ovat tehneet Tietoykkönen Oy:n erityisesti tehtävänsä koulutetut tutkimushaastattelijat. Raportin luvussa 'Aineisto' on esitetty taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä Kainuun osalta.

Tutkimusprojektista ovat vastanneet Tietoykkösessä toimitusjohtaja Lasse Luoma, Suomen Yrittäjissä pääekonomisti Jarkko Soikkeli ja Finnvera Oyj:ssä apulaisjohtaja Tuomo Holopainen.

- 1) Raportin alueelliset viittaukset tarkoittavat pääsääntöisesti sivulla 5 olevan kartan mukaista aluejakoa. Joissain raporteissa on lisäksi käytetty Suomen Yrittäjien aluejakoa (Helsinki, Pääkaupunkiseutu ja Keski-Pohjanmaa).**
- 2) Tutkimustuloksissa esiintyy muutamissa kohdissa käsite 'saldoluku'. Se kuvaa kyseisten kysymysten kohdalla positiivisista ja negatiivisista vastauksista laskettua prosenttilukujen erotusta.
Esimerkiksi: Pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana paranee 39%, huononee 9% ⇒ **saldoluku = + 30%****

AINEISTO

Seuraavassa taulukossa on esitetty painottamattomat taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä. Tutkimustuloksissa aineisto on painotettu vastaamaan yritysten todellista toimiala- ja aluejakaumaa. Painotettua otoskokoa käytetään laskentaperusteena, koska tällöin otoksen perusteella lasketut tulokset voidaan yleistää koskemaan koko tutkimuskohteena olevaa pk-sektoria.

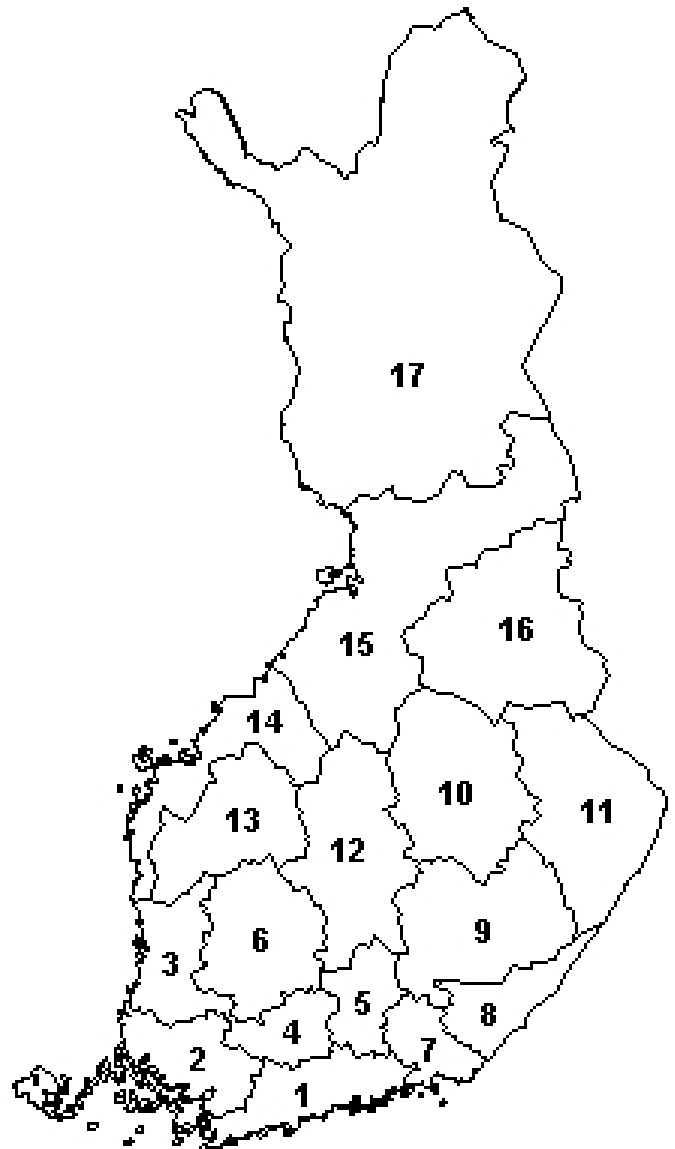
TAUSTATIETOJA ALUEELTA HAASTATELLUISTA YRITYKSISTÄ:

PK-YRITYSBAROMETRI 1/2005
- Aineiston rakenne -

		n=	%
ALUE	KAINUU	80	100%
PÄÄTOIMIALA	Teollisuus (TOL: 15-37)	20	25%
	Rakentaminen (TOL: 45)	21	26%
	Kauppa (TOL: 50-52)	20	25%
	Palvelut (TOL: 55,60-63,70-74,92-93)	19	24%
HENKILÖKUNNAN MÄÄRÄ	Alle 5 henkilöä	39	49%
	5 - 9 henkilöä	29	36%
	10 - 19 henkilöä	8	10%
	20 - 49 henkilöä	2	3%
	50 + henkilöä	2	3%
LIIKEVAIHTO VUONNA 2004	Alle 0,20 milj. euroa	17	21%
	0,20 - 0,49 milj. euroa	22	28%
	0,50 - 1,49 milj. euroa	19	24%
	1,50 + milj. euroa	11	14%
	Ei vastausta	11	14%
YRITYKSEN KASVUHAKUISUUS	Voimakkaasti kasvuhakuinen	4	5%
	Kasvaa mahdollisuuksien mukaan	43	54%
	Pyrkii säilyttämään asemansa	22	28%
	Ei kasvutavoitteita	11	14%
YRITYKSELLÄ VIENTITOIMINTAA	Ei	62	78%
	Kyllä	18	23%
YRITYKSEN PERUSTAMISVUOSI	- 1995	54	68%
	1996 - 2000	9	11%
	2001 - 2005	17	21%
VASTAAJAN ASEMA	Yrittäjä	52	65%
	Palkattu toimitusjohtaja	20	25%
	Muut	8	10%

PK-YRITYSBAROMETRIN ALUEJAKO

1. **Uusimaa, erilliset raportit:**
 - Helsinki
 - Pääkaupunkiseutu (pl. Helsinki)
 - Uusimaa (pl. Helsinki ja Pääkaupunkiseutu)
2. **Varsinais-Suomi**
3. **Satakunta**
4. **Kanta-Häme**
5. **Päijät-Häme**
6. **Pirkanmaa**
7. **Kymenlaakso**
8. **Etelä-Karjala**
9. **Etelä-Savo**
10. **Pohjois-Savo**
11. **Pohjois-Karjala**
12. **Keski-Suomi**
13. **Etelä-Pohjanmaa**
14. **Pohjanmaa**
15. **Pohjois-Pohjanmaa**
16. **Kainuu**
17. **Lappi**

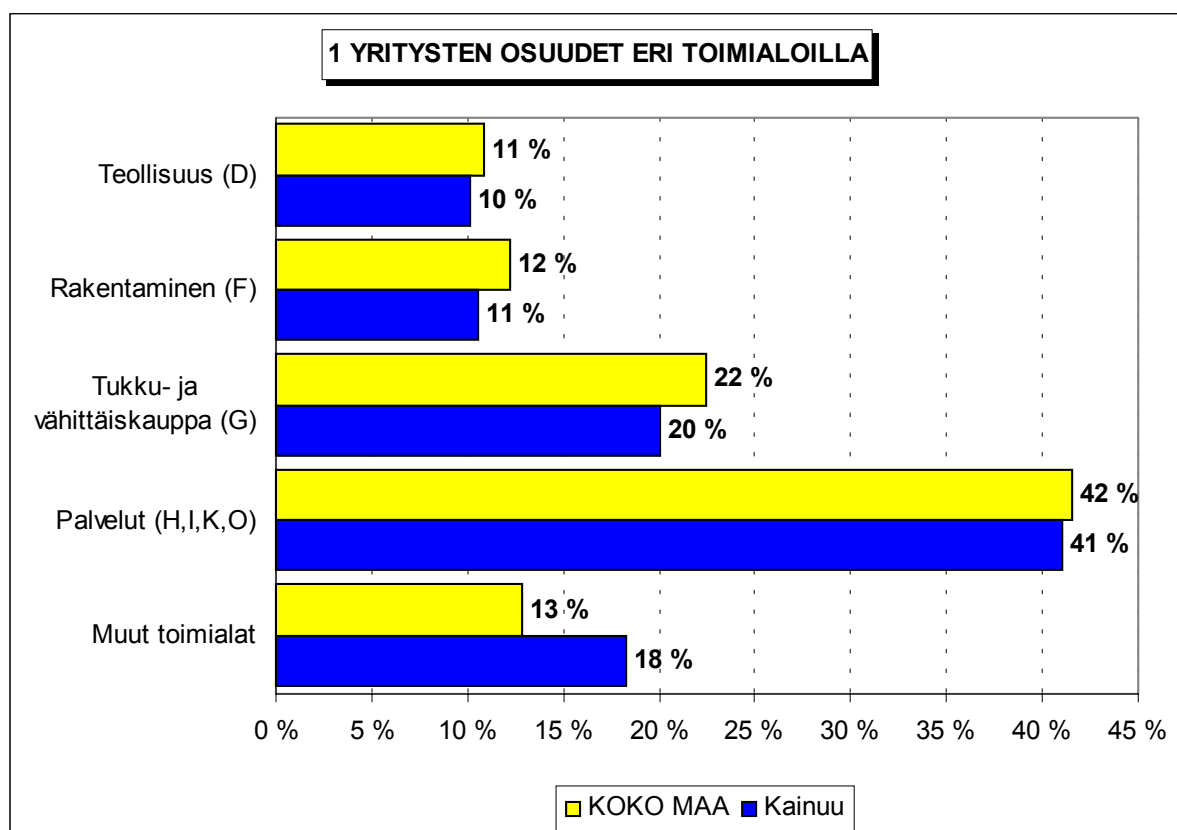

Lisäksi Suomen Yrittäjien Keski-Pohjanmaan alueelle oma raportti

TUTKIMUSTULOKSET

1 Kainuun ja koko maan yritykset

Suomessa oli vuonna 2003 noin 228400 yritystä. Näistä yrityksistä 3000¹ toimi Kainuussa. Kainuussa on tukku- ja vähittäiskaupan alan yrityksiä suhteellisesti vähemmän kuin koko maassa keskimäärin. Teollisuudessa, rakennusalalla sekä palvelualoilla toimivien yritysten suhteelliset osuudet ovat Kainuussa lähellä koko maan yritysjakautumaa.

Toimialan nimen jäljessä on sulussa Tilastokeskuksen toimialaluokituksen (TOL 2002) mukainen toimialakoodi.

¹ Yritystiedot, lähde: Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri. Yritysmäärä on arvioitu Tilastokeskuksen alueellisten toimipaikkatietojen perusteella. Alueen yritysmääränä on käytetty lukua, joka on saatu kertomalla alueen toimipaikkojen määrä koko maan yritysten lukumäärän ja toimipaikkojen lukumäärän suhteella.

2 Yritykset ja työllisyys

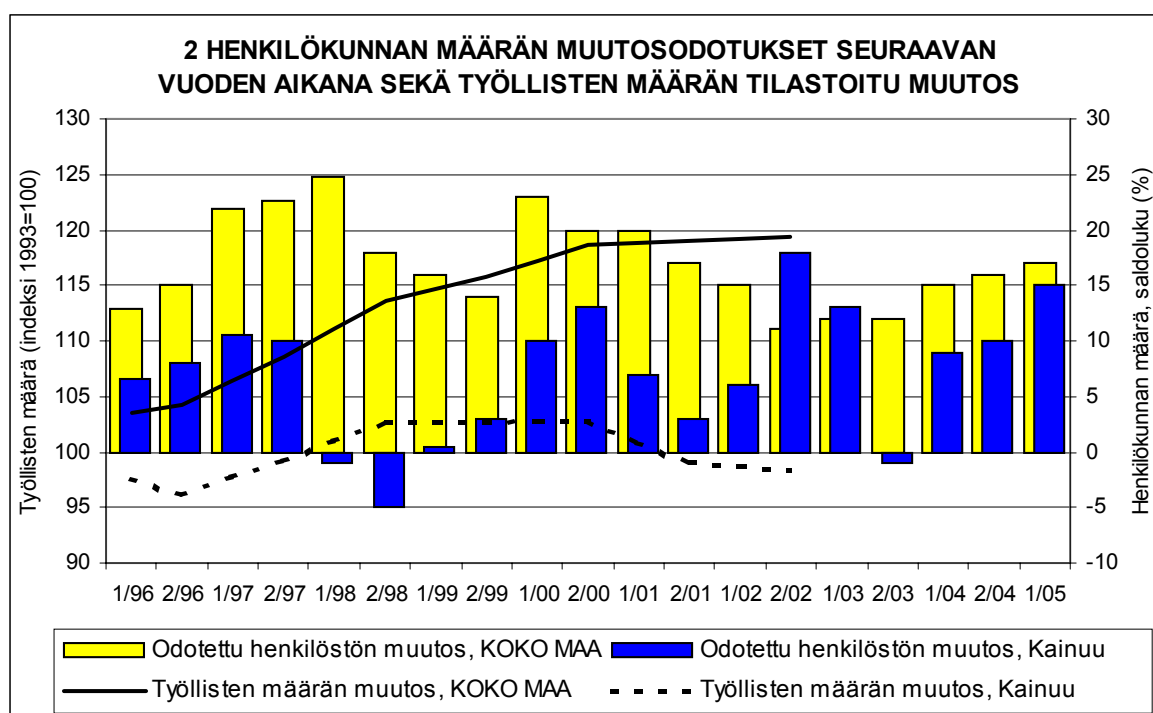
Kainuussa olevissa yritysten toimipaikoissa työskenteli vuonna 2002 noin 14000 henkilöä². Työttömyysaste oli talvella 2004 Tilastokeskuksen työvoimatiedustelun (4. neljännes, 2004) mukaan koko maassa 7,9 % ja Kainuussa 17,2 %.

Taulukko 2: Pk-yritysten suhdannenäkymät henkilökunnan määrän osalta seuraavan vuoden kuluttua.

	Suurempi %	Yhtä suuri %	Pienempi %	Saldoluku %
KOKO MAA	22	73	5	17
Kainuu	18	79	3	15

Kainuussa toimivat pk-yritykset odottavat työllisyyden paranevan seuraavan vuoden aikana. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on alueella hieman heikompi kuin koko maassa keskimäärin. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat Kainuussa paremmat kuin syksyllä 2004 (saldoluku +10 %). Valtakunnallisesti henkilökunnan määrän muutos on pysynyt syksystä 2004 jokseenkin samalla tasolla (syksyllä 2004 saldoluku +16 %).

Seuraavassa kuviossa on verrattu Kainuun työllisten määrää (indeksi 1993=100) ja Kainuun pk-yritysten henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä seuraavan vuoden aikana³. Tuorein käytettävissä oleva tieto on Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastosta vuodelta 2002.

² Lähde: Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri

³ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana. Kuvioon on laskettu henkilökunnan suhdannenäkymien saldoluviut jaksoilta 1/96-2/99 kahden jakson keskiarvona. Koko maan henkilökunnan määrän suhdannenäkymien saldoluviut jaksoilta 1/94-2/99 ovat Suomen Yrittäjien Yrittäjäbarometrista.

3 Pk-yritysten suhdannenäkymät

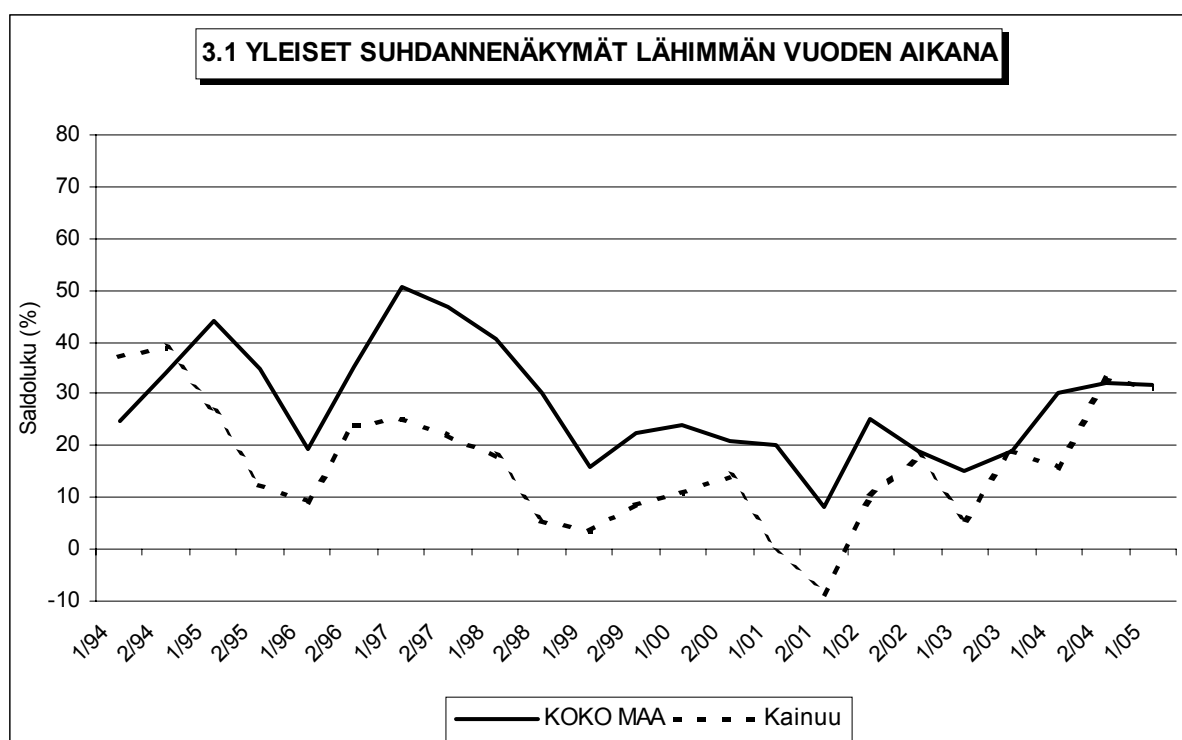
3.1 Yleiset suhdannenäkymät

Taulukko 3.1: Pk-yritysten suhdannenäkymät oman yrityksen kannalta lähimmän vuoden aikana.

	Paranee %	Pysyy ennallaan %	Huononee %	Saldoluku %
KOKO MAA	40	52	8	32
Kainuu	36	59	5	31

Pk-yritykset odottavat suhdanteiden paranevan lähimmän vuoden aikana Kainuussa ja koko maassa oman yrityksen kannalta. Kainuussa toimivista pk-yrityksistä reilu kolmannes (36%) ennakoii suhdannenäkymien paranevan ja 5 prosenttia heikkenevän lähimmän vuoden aikana. Saldoluvun mukaan alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat lähes samaa tasoa kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin.

Seuraavasta kuviosta nähdään pk-yritysten yleisten suhdannenäkymien kehitys tutkimusjaksosta 1/94 lähtien. Syksyn 2004 tilanteeseen verrattuna Kainuussa toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät ovat hieman heikentyneet. Suhdannenäkymät ovat kuitenkin edelleen syksyä 2004 edeltäneitä tutkimusjaksoja myönteisemmät. Koko maassa pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat samalla tasolla kuin syksyllä 2004.

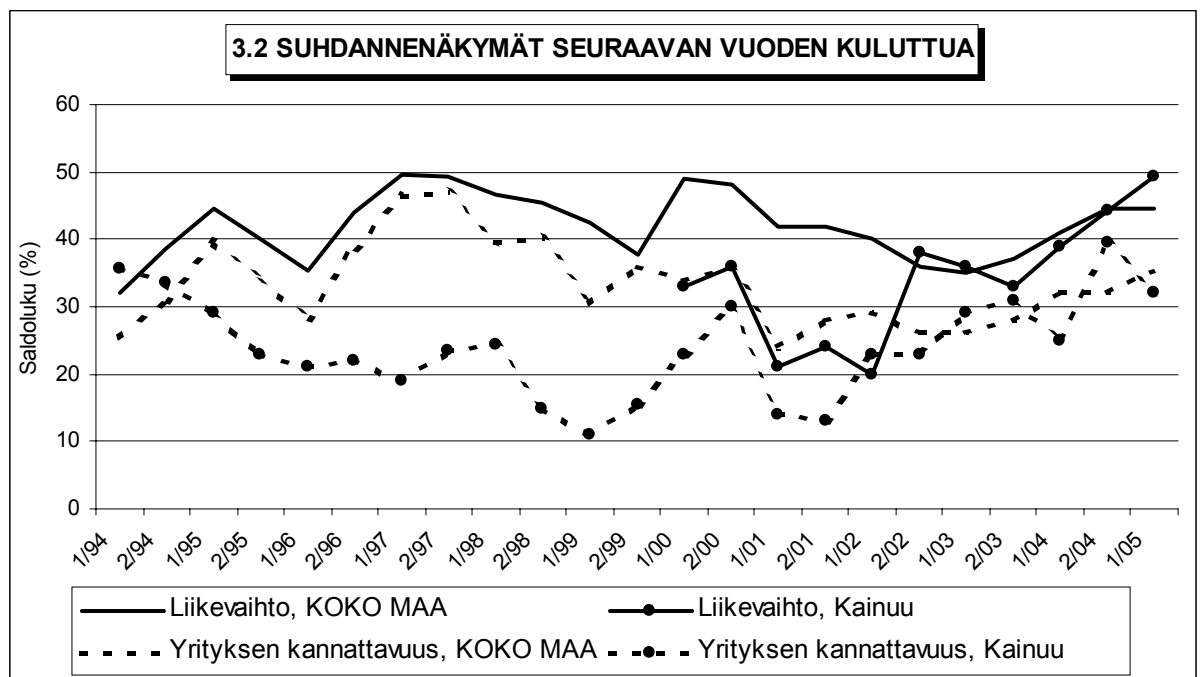
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin

Taulukko 3.2: Pk-yritysten suhdannenäkymät osatekijöittäin seuraavan vuoden kuluttua.

	Liikevaihto	Investointien arvo	Tuotekehitys-panostukset	Viennin arvo	Tuonnin arvo	Tuotanto-kustannukset	Yrityksen kannattavuus	Vakavaraisuus
KOKO MAA								
Suurempi	54	22	24	10	11	40	43	41
Yhtä suuri	38	67	73	89	88	53	48	55
Pienempi	9	11	3	1	1	7	8	3
Saldoluku (%)	45	11	21	9	10	33	35	38
Kainuu								
Suurempi	54	13	23	11	2	36	39	45
Yhtä suuri	42	79	76	89	98	61	53	53
Pienempi	5	7	1	0	0	3	7	2
Saldoluku (%)	49	6	22	11	2	33	32	43

Koko maan ja Kainuun pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua kaikkien osatekijöiden suhteen positiivisia. Liikevaihdon ja vakavaraisuuden suhteen ovat alueen pk-yritysten suhdannenäkymät hieman paremmat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Sen sijaan investointien arvon sekä tuonnin arvon kehittymistä arvioitiin Kainuussa koko maata kielteisemmin. Tuotantokustannusten kasvua ennakoitiin saldoluvun mukaan yhtä suuri osuus Kainuun kuin koko maan pk-yrityksistä.

Seuraavasta kuvioista nähdään pk-yritysten liikevaihdon ja yrityksen kannattavuuden suhdannenäkymien⁴ kehitys jaksosta 1/94 lähtien. Liikevaihdon suhdannenäkymät ovat Kainuussa parantuneet syksyn 2004 tilanteeseen verrattuna. Yrityksen kannattavuuden osalta ovat Kainuussa toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät heikommät kuin viime syksynä.

⁴ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana. Kuvioon on laskettu alueen osalta yritysten kannattavuuden saldoluvut jaksoilta 1/94-2/99 kahden seuraavan jakson keskiarvona. Koko maata kuvaavat saldoluvut jaksoilta 1/94-2/99 ovat Suomen Yrittäjien Yrittäjäbarometristä.

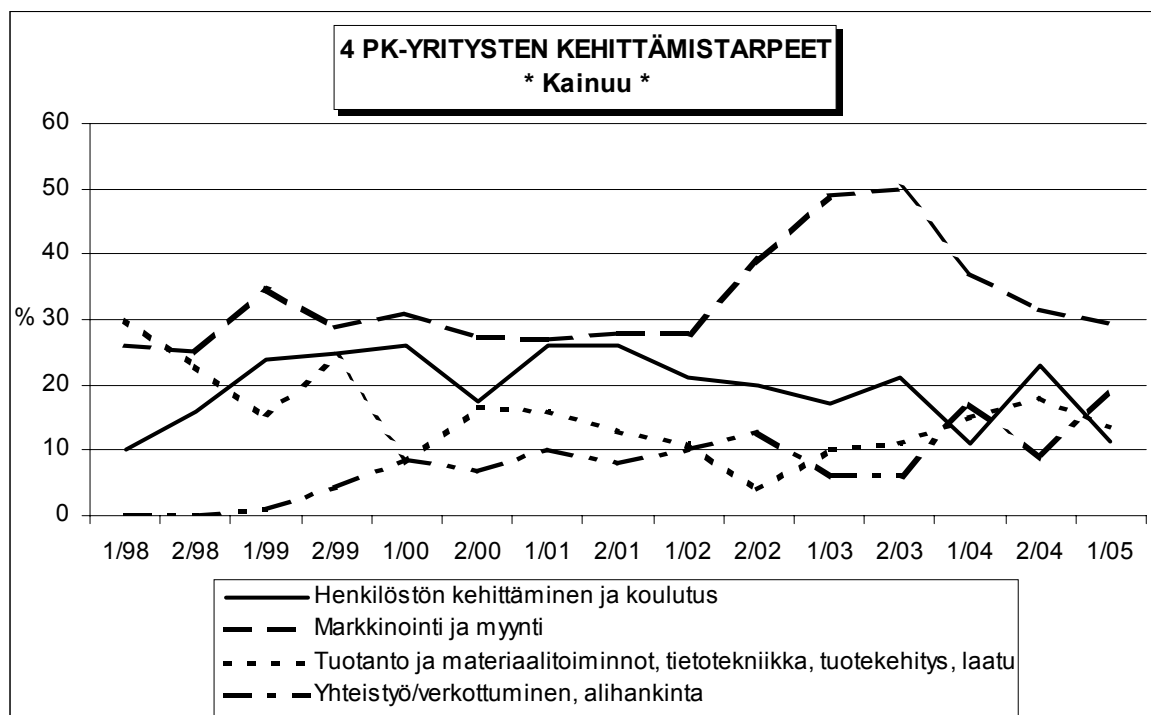
4 Pk-yritysten kehittämistarpeet

Taulukko 4: Pk-yrityksillä eniten kehittämistarvetta tällä hetkellä.

	KOKO MAA %	Kainuu %
Johtaminen	5	1
Henkilöstön kehittäminen ja koulutus	17	11
Markkinointi ja myynti	36	30
Vienti ja kansainvälistyminen	2	1
Rahoitus, talous ja laskentatoimi	5	11
Tuotanto ja materiaalitoiminnot, tietotekniikka, tuotekehitys, laatu	12	13
Yhteistyö/verkottuminen, alihankinta	11	19
Ympäristö- ja muiden säädösvaatimusten ottaminen huomioon toiminnassa	2	1
Muu	1	2
Ei kehittämistarvetta/ Ei osaa sanoa	8	10

Kainuun pk-yrityksissä koetaan olevan eniten kehittämistarvetta markkinoinnissa ja myynnissä. Seuraavaksi eniten kehittämistarvetta on yhteistyössä/verkottumisessa ja alihankinnassa.

Syksyn 2004 tilanteeseen verrattuna on henkilöstön kehittämiseen ja koulutukseen liittyvä kehittämistarve vähentynyt Kainuussa. Sen sijaan yhteistyöhön/verkottumiseen ja alihankintaan liittyvät kehittämistarpeet ovat lisääntyneet selvimmin syksystä 2004.

5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet

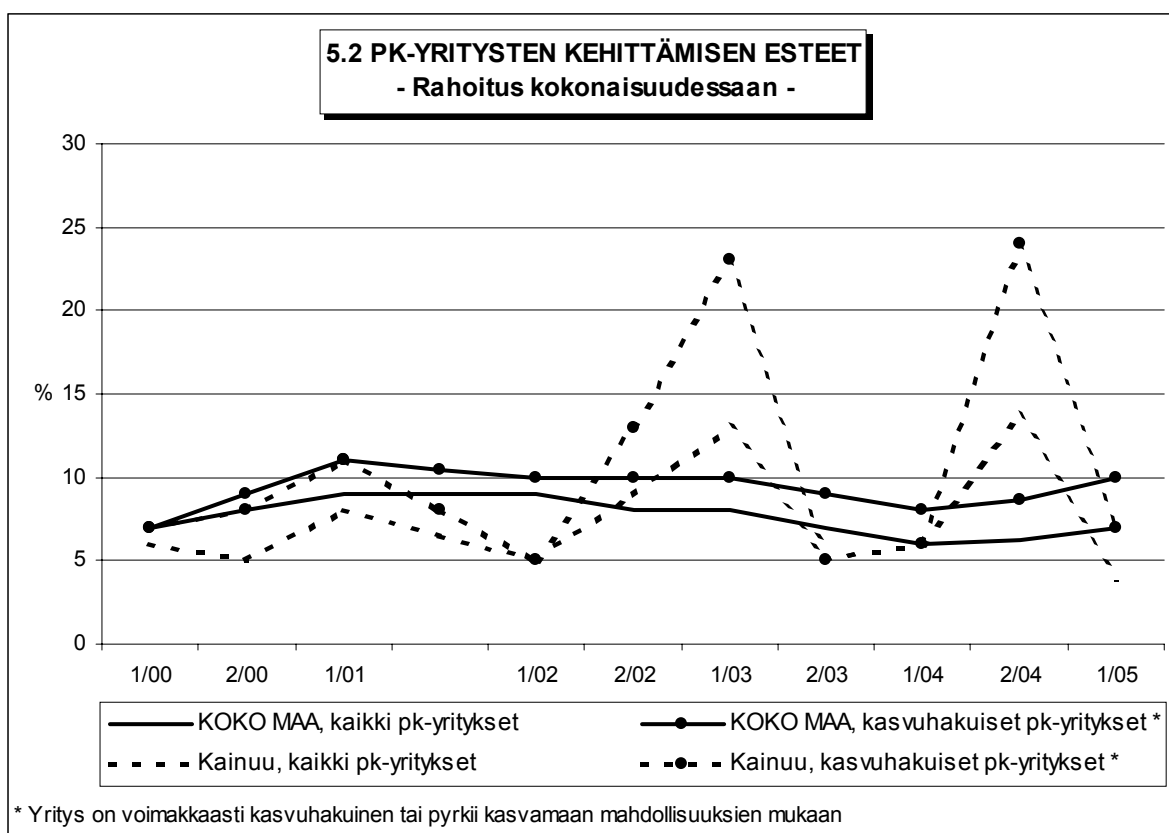
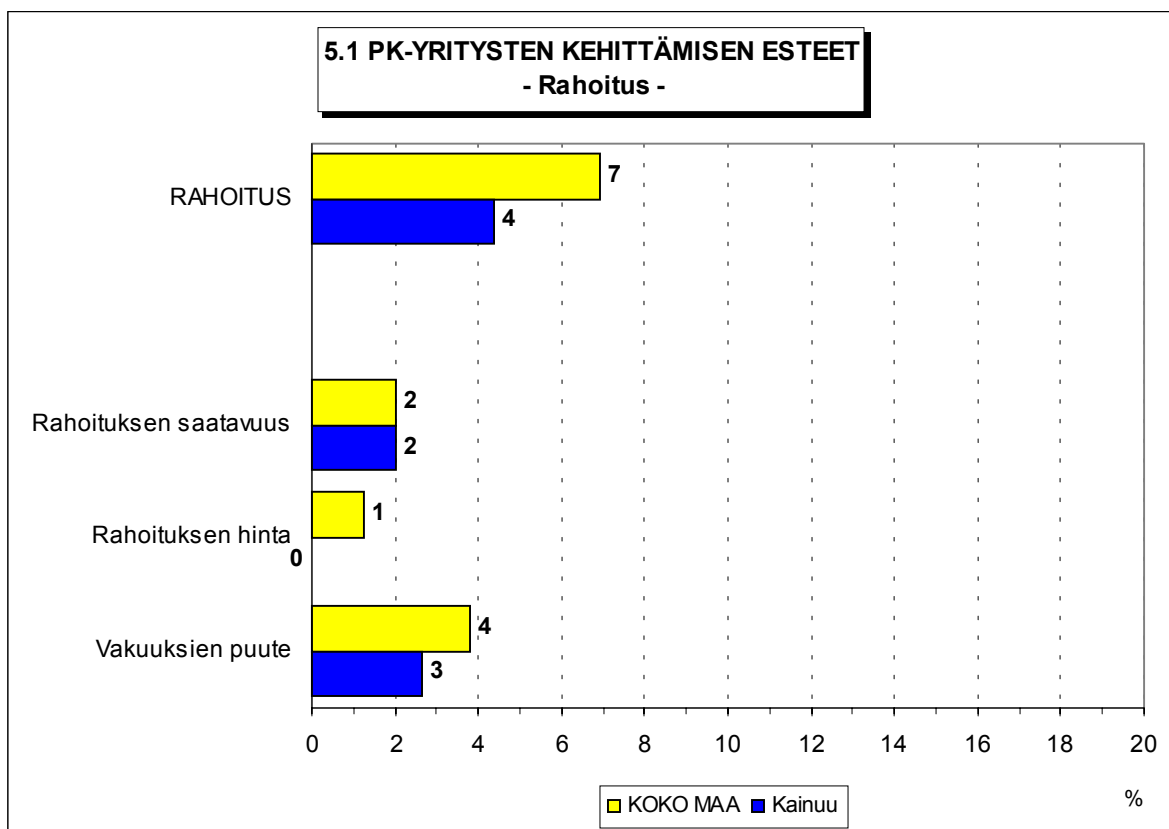
Taulukko 5: Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet.

	KOKO MAA	Kainuu
	%	%
YRITYSTOIMINNAN SÄÄTELY	5	8
byrokratia	3	0
työlainsäädäntö	1	8
työehtosopimukset	0	0
muu sääntely	2	1
KUSTANNUSTASO	10	12
verotus	2	3
palkkataso	2	0
työn sivukulut	4	2
muut tuotantokustannukset	2	8
KILPAILUTILANNE	27	24
kireä kilpailutilanne	19	21
markkinoiden liiallinen keskittyminen	2	0
julkisen sektorin elinkeinotoiminta	1	1
markkinoita vääristävät tuet	1	0
harmaa talous, konkurssit jne.	2	0
kysynnän riittämättömyys	2	1
RAHOITUS	7	4
rahoituksen saatavuus	2	2
rahoituksen hinta	1	0
vakuuksien puute	4	3
RESURSSITEKIJÄT	16	19
ammattitaitoisen työvoiman saatavuus	8	12
alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuus	1	0
toimitilat	2	1
koneet ja laitteet	0	1
muut resurssitekijät, esim. raaka-aineet	5	5
YLEINEN SUHDANNE-/MAAILMANTILANNE	16	18
MUUT TEKIJÄT	7	7
EI OSAA SANOA	10	7

Kainuussa pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat kireä kilpailutilanne, yleinen suhdannetilanne/maailmantilanne sekä ammattitaitoisen työvoiman saatavuus.

Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 4 prosentilla Kainuun pk-yrityksistä. Rahoituksen saatavuus on pahimpana esteenä 2 prosentilla ja vakuuksien puute 3 prosentilla alueen pk-yrityksistä. Kainuussa toimivat pk-yritykset kokevat rahoituksen olevan pienemmän kehittämisen esteen kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin. Kainuussa toimivat kasvuhakuiset⁵ pk-yritykset pitävät rahoitusta hieman suurempana kehittämisen esteenä kuin alueen pk-yritykset keskimäärin.

⁵ Voimakkaasti kasvuhakuiset ja mahdollisuuksien mukaan kasvamaan pyrkivät pk-yritykset yhteensä.

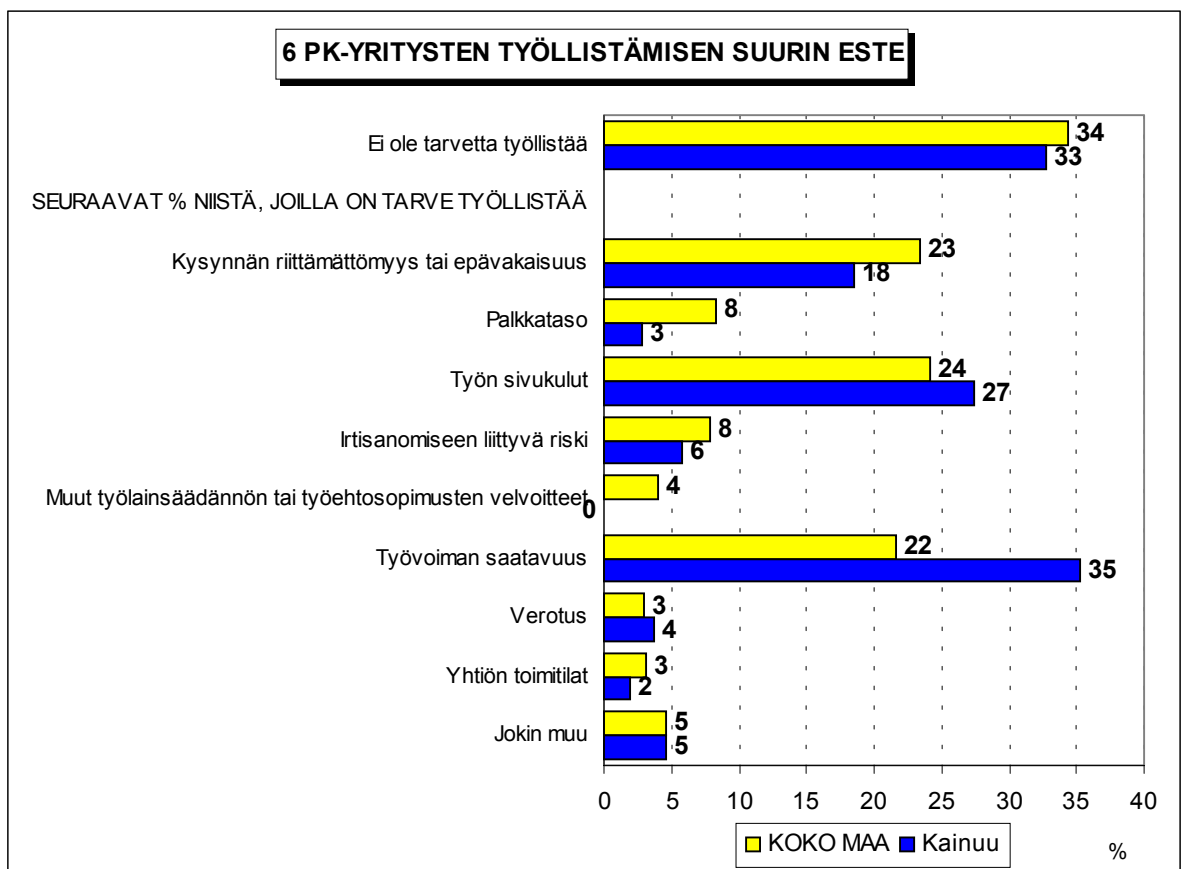
Kehittämisen esteitä ei kysytty jaksolla 2/01.

6 Pk-yritysten työllistämisen esteet

Taulukko 6: Pk-yritysten työllistämisen suurimmat esteet.

	KOKO MAA %	Kainuu %
Ei ole tarvetta työllistää	34	33
SEURAAVAT %-OSUUDET NIISTÄ, JOILLA TARVE TYÖLLISTÄÄ		
Kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus	23	18
Palkkataso	8	3
Työn sivukulut	24	27
Irtisanomiseen liittyvä riski	8	6
Muut työlainsäädännön tai työehtosopimusten velvoitteet kuin	4	0
Työvoiman saatavuus	22	35
Verotus	3	4
Yhtiön toimitilat (ahtaus/ tilanpuute)	3	2
Jokin muu	5	5

Kainuun pk-yrityksillä työllistämisen suurimmat esteet ovat työvoiman saatavuus sekä työn sivukulut. Koko maan pk-yritykset kokevat työllistämisen suurimmiksi esteiksi työn sivukulut, kysynnän riittämättömyyden tai epävakaisuuden sekä työvoiman saatavuuden. Työvoiman saatavuus koetaan Kainuussa suurempina työllistämisen esteinä kuin koko maassa keskimäärin. Noin kolmanneksella koko maan pk-yrityksistä ja niin ikään kolmanneksella Kainuun pk-yrityksistä ei ole tarvetta työllistää.

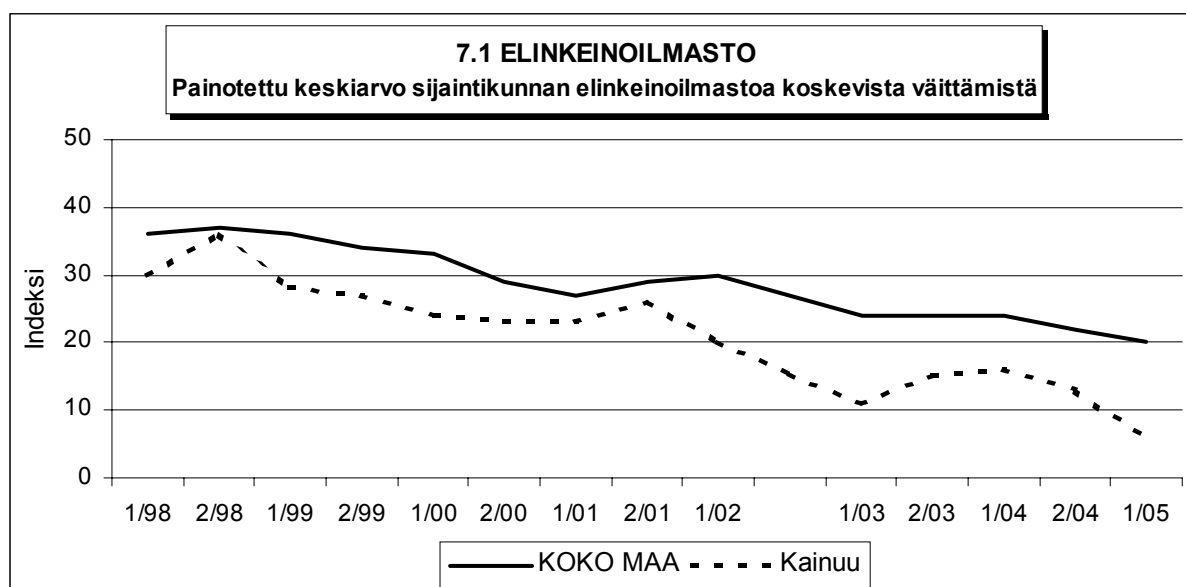

7 Elinkeinoilmasto

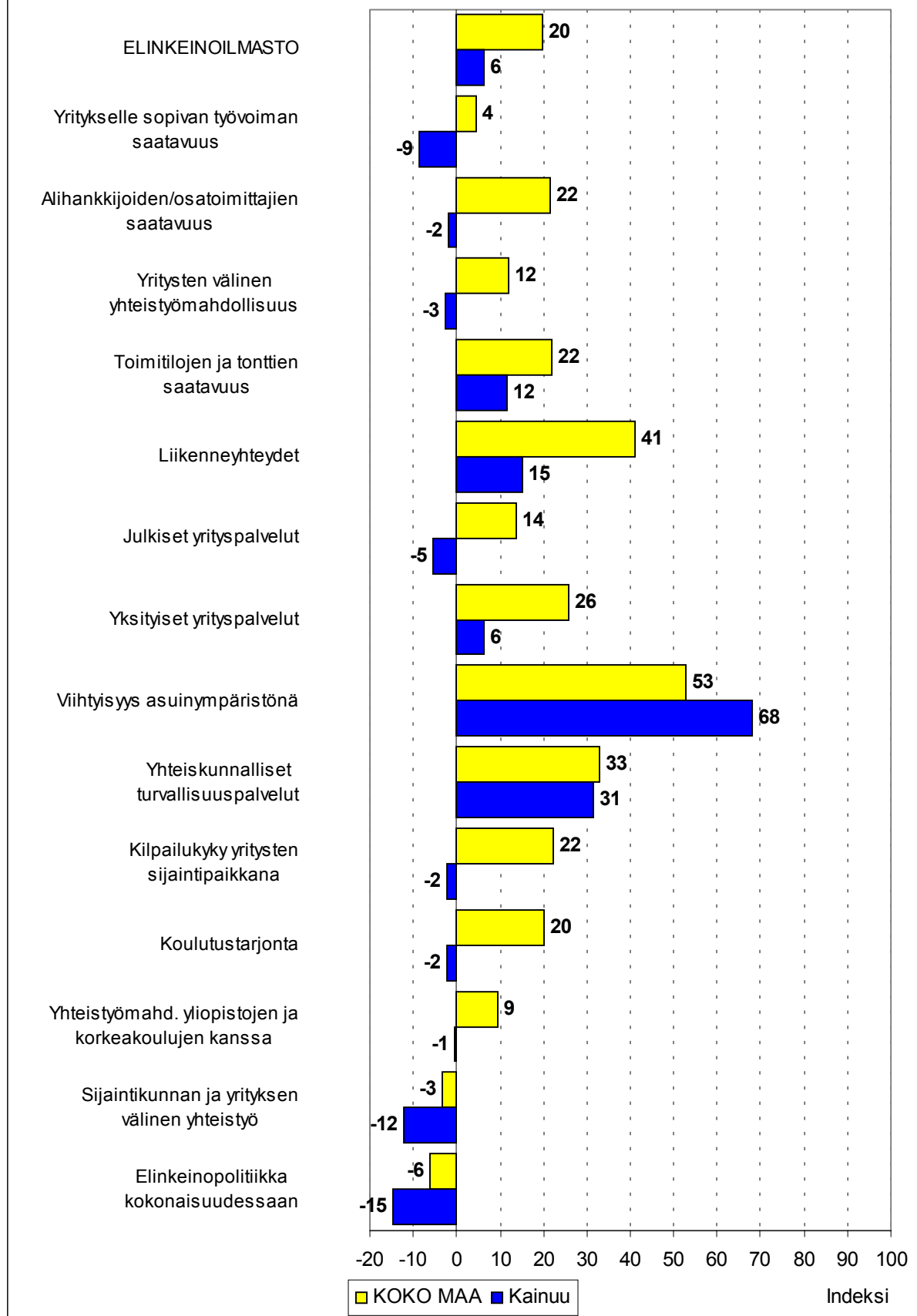
Taulukko 7: Pk-yritysten arviot sijaintikunnan elinkeinoilmastosta.

INDEKSIT (Erittäin huono = -100, ..., Erittäin hyvä = 100)	KOKO MAA	Kainuu
Yritykselle sopivan työvoiman saatavuus	4	-9
Alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuus	22	-2
Yritysten välinen yhteistyömahdollisuus	12	-3
Toimitilojen ja tonttien saatavuus	22	12
Liikenneyhteydet	41	15
Julkiset yrityspalvelut	14	-5
Yksityiset yrityspalvelut	26	6
Viihtyisyys asuinympäristönä	53	68
Yhteiskunnalliset turvallisuuspalvelut	33	31
Kilpailukyky yritysten sijaintipaikkana	22	-2
Koulutustarjonta	20	-2
Yhteistyömahdollisuus yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa	9	-1
Sijaintikunnan ja yrityksen välinen yhteistyö	-3	-12
Elinkeinopolitiikka kokonaisuudessaan	-6	-15
ELINKEINOILMASTO (Painotettu keskiarvo osatekijöiden indekseistä)	20	6

Yrityksen sijaintikuntaan elinkeinon harjoittamisen näkökulmasta ollaan Kainuussa tyytymättömämpiä kuin koko maassa keskimäärin. Tyytyväisimpiä alueen pk-yritykset ovat viihtyisyyteen asuinympäristönä, yhteiskunnallisiin turvallisuuspalveluihin, liikenneyhteyksiin sekä toimitilojen ja tonttien saatavuuteen. Suhteellisesti tyytymättömimpiä Kainuussa toimivat pk-yritykset ovat yritykselle sopivan työvoiman saatavuuteen, sijaintikunnan ja yrityksen väliseen yhteistyöhön sekä elinkeinopolitiikkaan kokonaisuudessaan. Muuta maata tyytyväisempiä alueen pk-yritykset ovat viihtyisyyteen asuinympäristönä. Sen sijaan muuta maata tyytymättömämpiä Kainuussa ollaan erityisesti liikenneyhteyksiin, kilpailukykyyn yritysten sijaintipaikkana, alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuuteen, koulutustarjontaan, yksityisiin yrityspalveluihin sekä julkisiin yrityspalveluihin. Kokonaisuutena tyytyväisyys elinkeinoilmastoon on Kainuussa hieman heikentynyt syksyyn 2004 verrattuna.

7.2 ELINKEINOILMASTO

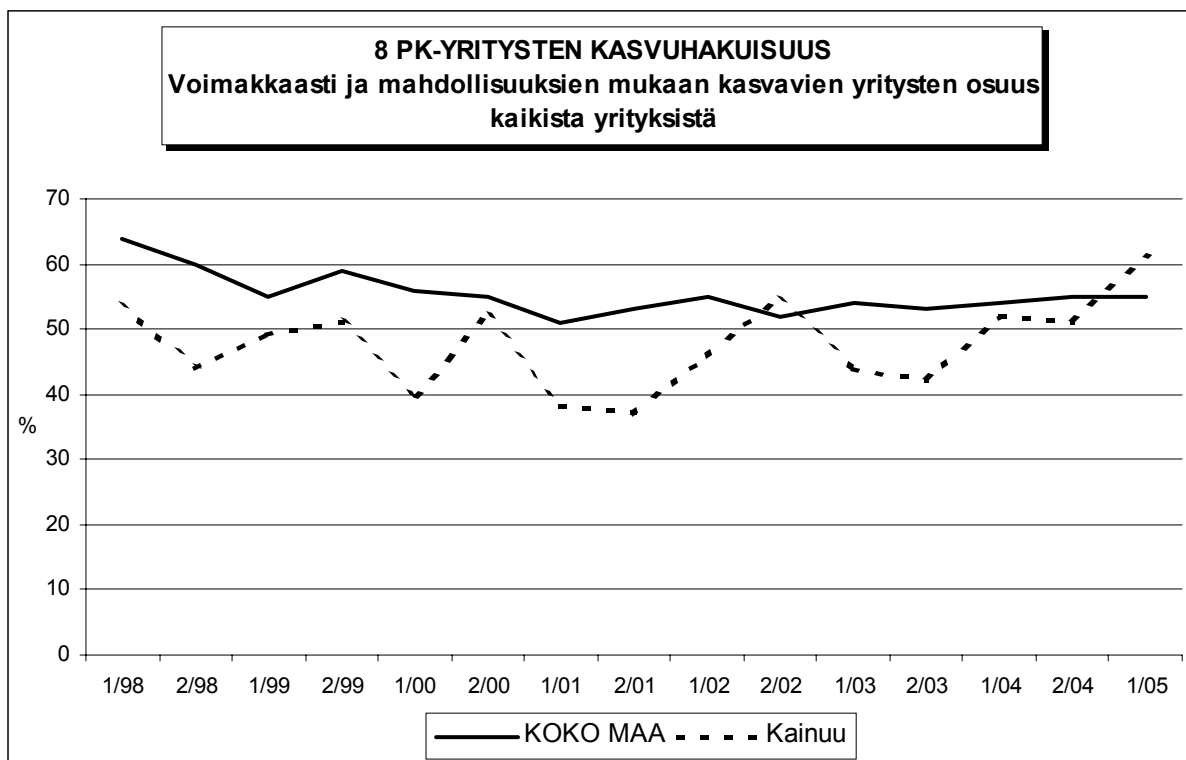
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus

Taulukko 8: Pk-yritysten kasvuhakuisuus.

	KOKO MAA %	Kainuu %
Olemme voimakkaasti kasvuhakuinen	8	6
Pyrimme kasvamaan mahdollisuuksien mukaan	47	55
Pyrimme säilyttämään asemamme	28	27
Yrityksellämme ei ole kasvutavoitteita	15	12
Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	1	0

Kainuussa on hieman vähemmän voimakkaasti kasvuhakuisia pk-yrityksiä kuin koko maassa keskimäärin. Yrityksen toiminnan loppumisesta seuraavan vuoden aikana ennakoi prosentti koko maan pk-yrityksistä. Kainuussa yritystoiminnan loppumisesta seuraavan vuoden aikana ei ennakoanut yksikään vastaaja. Tärkeimpänä kasvukeinonaan alueen pk-yritykset pitävät yhteistyön lisäämistä/verkostoitumista muiden yritysten kanssa, verkostoitumista.

Voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavia pk-yrityksiä on Kainuussa yhteensä 61 prosenttia. Koko maassa näiden voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavien pk-yritysten osuus on 55 prosenttia. Kasvuhakuisten pk-yritysten osuus on Kainuussa lisääntynyt syksystä 2004.

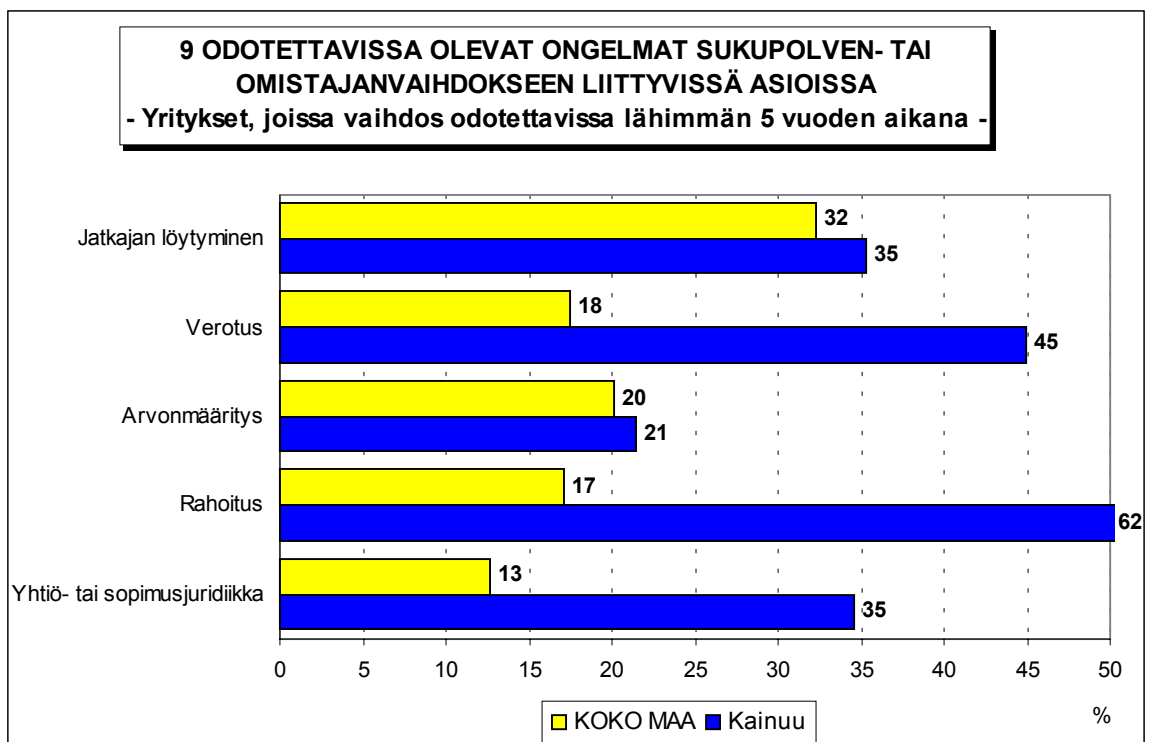
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset

Taulukko 9: Sukupolven- tai omistajanvaihdokset pk-yrityksissä.

	KOKO MAA %	Kainuu %
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS TAPAHTUNUT VIIMEISEN 5 VUODEN SISÄLLÄ		
Ei	86	80
Kyllä	14	20
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS ODOTETTAVISSA LÄHIMMÄN 5 VUODEN AIKANA		
Ei	73	72
Kyllä, 1-2 vuoden sisällä	7	7
Kyllä, 3-5 vuoden sisällä	11	17
Ei osaa sanoa	9	4

Sukupolven- tai omistajanvaihdos on tapahtunut viimeisen viiden vuoden aikana joka viidennessä Kainuussa toimivassa pk-yrityksessä. Koko maassa sukupolven- tai omistajanvaihdos on tapahtunut joka seitsemännessä pk-yrityksessä viimeisen viiden vuoden aikana.

Koko maassa sukupolven- tai omistajanvaihdos on odotettavissa lähimmän viiden vuoden aikana noin joka kuudennessa pk-yrityksessä, Kainuussa sukupolven- tai omistajanvaihdos on odotettavissa sen sijaan noin joka neljännessä pk-yrityksessä. Niissä alueen pk-yrityksissä, joissa sukupolven- tai omistajanvaihdos on ajankohtainen lähimmän viiden vuoden aikana, odotetaan olevan eniten ongelmia rahoituksessa ja verotuksessa.

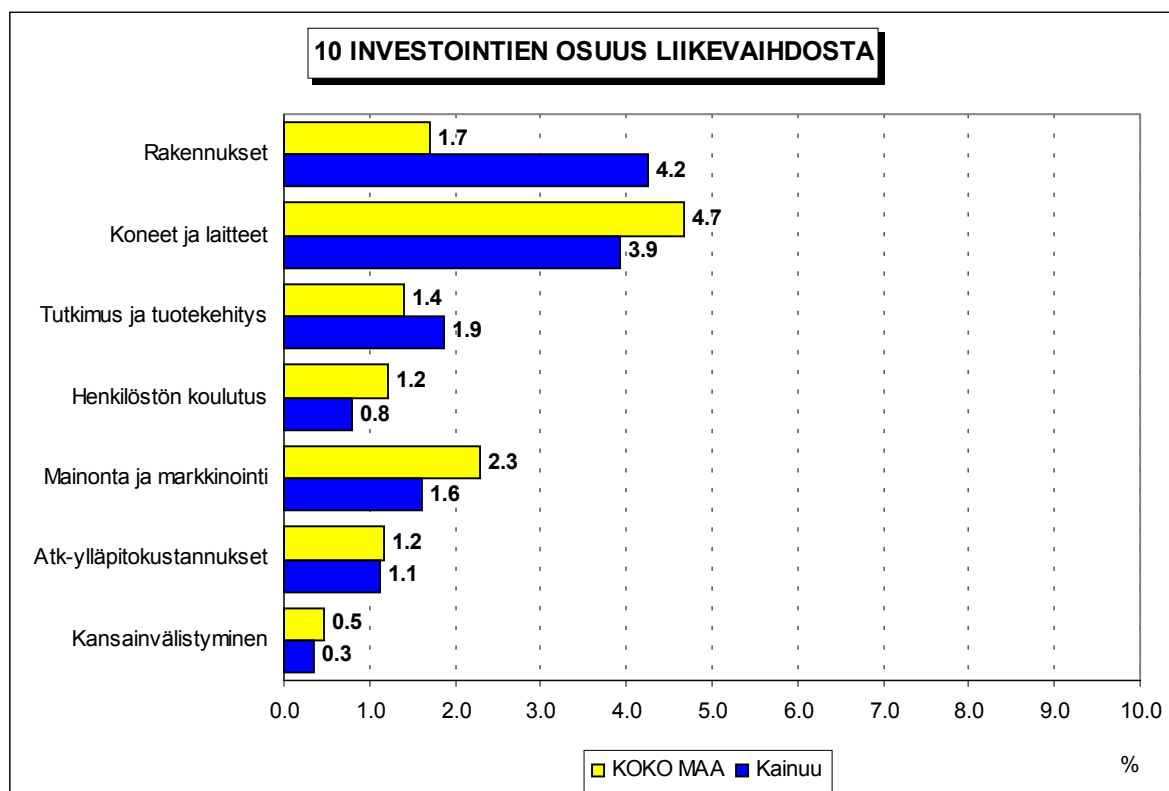

10 Pk-yritysten investoinnit

Taulukko 10: Pk-yritysten investoinnit seuraavan 12 kuukauden aikana (osuus prosenttia liikevaihdosta).

	KOKO MAA %	Kainuu %
Rakennukset	1.7	4.2
Koneet ja laitteet	4.7	3.9
Tutkimus ja tuotekehitys	1.4	1.9
Henkilöstön koulutus	1.2	0.8
Mainonta ja markkinointi	2.3	1.6
Atk-ylläpitokustannukset	1.2	1.1
Kansainvälistyminen	0.5	0.3
YHTEENSÄ	13.0	13.8

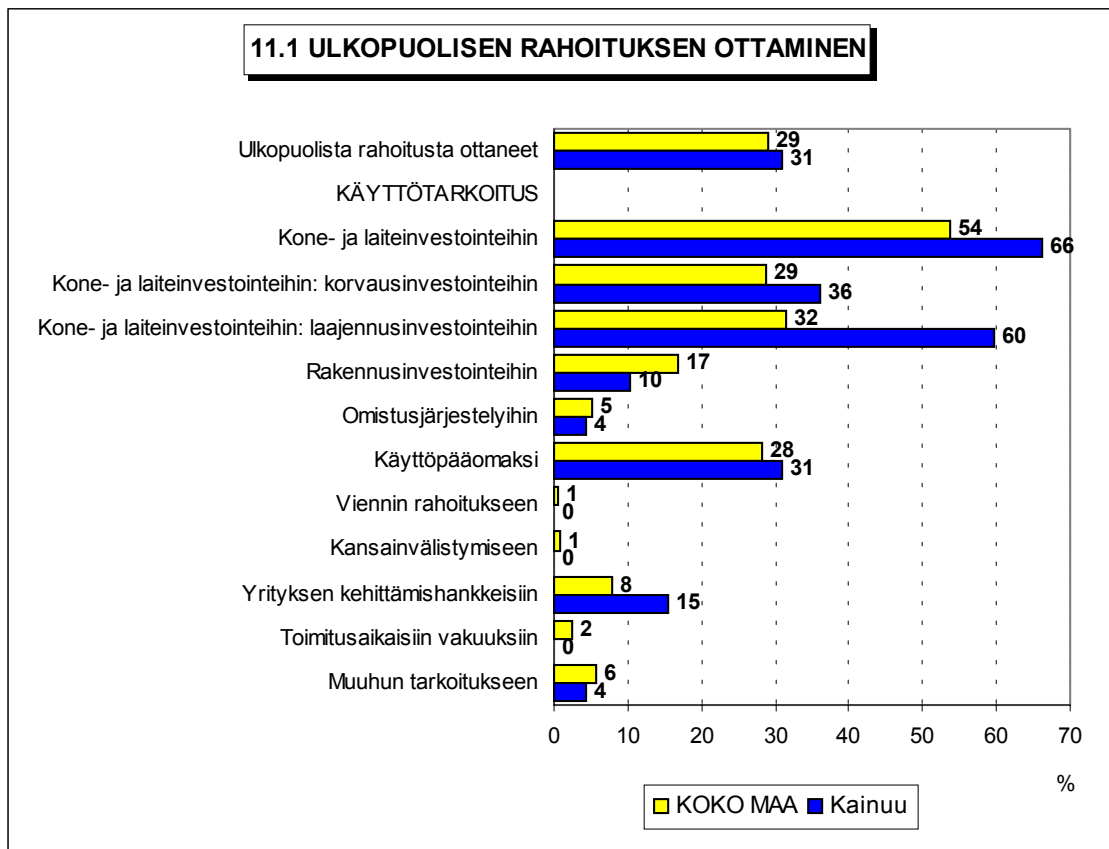
Koko maan pk-yritykset ilmoittavat investoivansa kaikkiaan 13,0 prosenttia ja Kainuun pk-yritykset 13,8 prosenttia liikevaihdostaan seuraavan 12 kuukauden aikana. Eniten Kainuun pk-yritykset investoivat rakennuksiin sekä koneisiin ja laitteisiin. Koko maan pk-yritysten investointeihin verrattuna alueen yritykset investoivat keskimääräistä enemmän rakennuksiin.

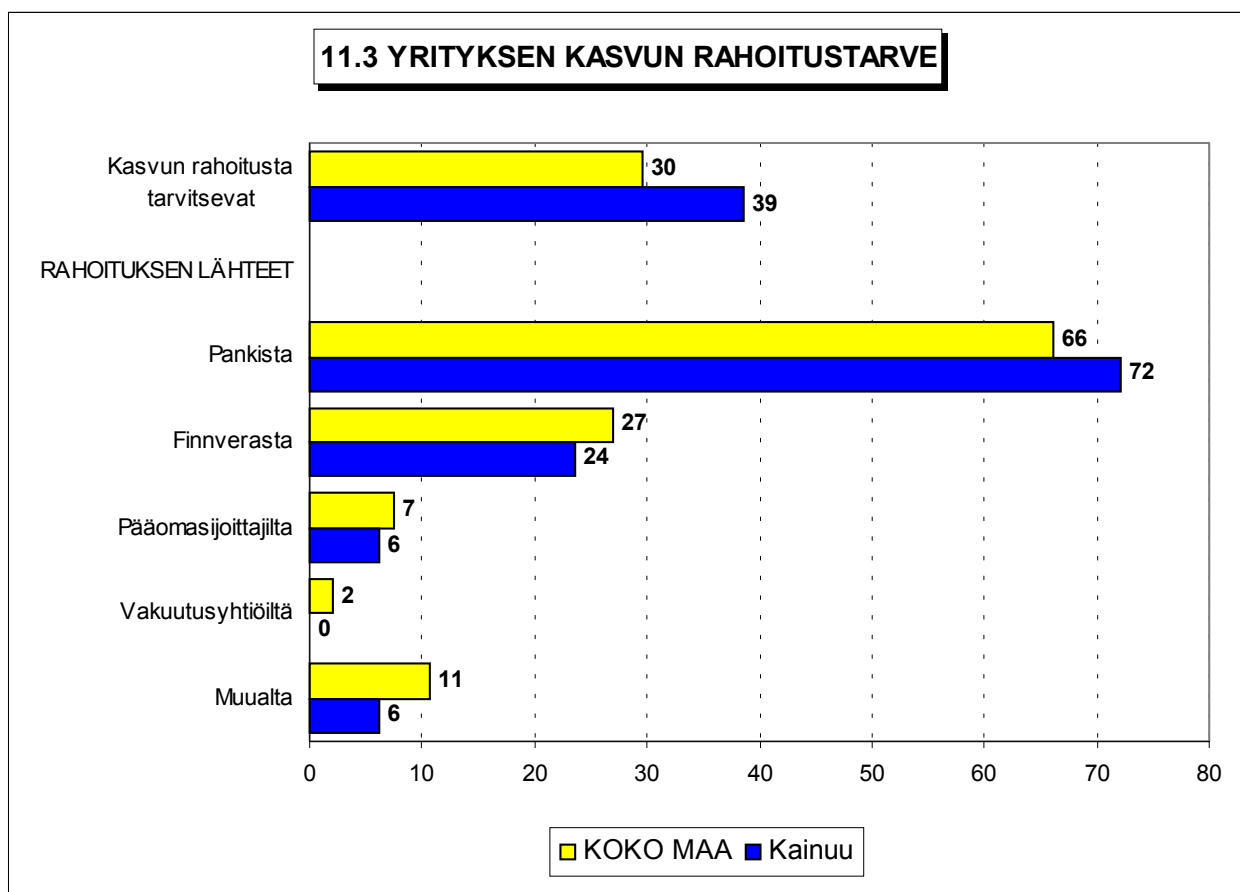
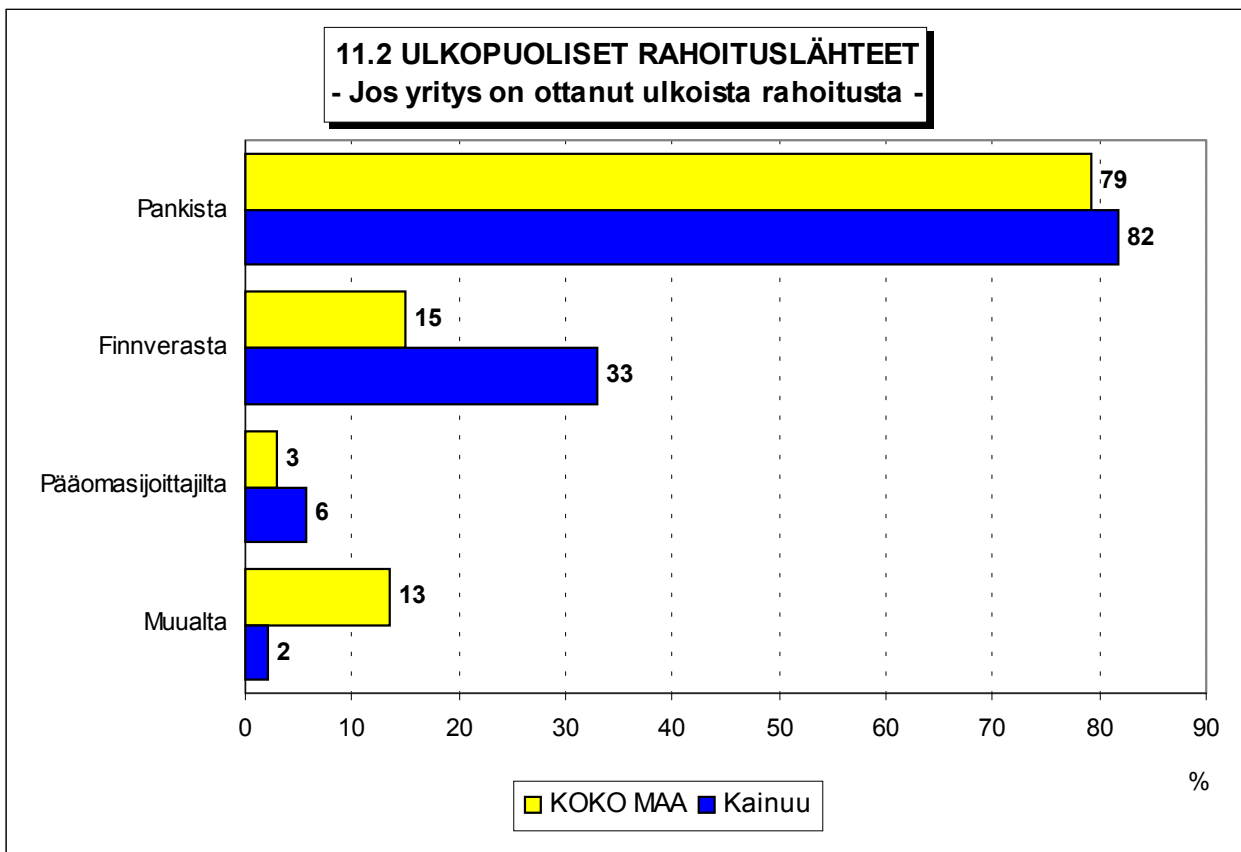

11 Pk-yritysten rahoitus

Kainuussa toimivista pk-yrityksistä 31 prosenttia on ottanut ulkopuolista rahoitusta kuluneen vuoden aikana. Koko maan pk-yritysten keskuudessa ulkopuolista rahoitusta on hankkinut 29 prosenttia. Useimmiten alueen yritykset ovat hankkineet rahoitusta kone- ja laiteinvestointeihin sekä käyttöpääomaksi. Kainuun pk-yrityksistä 82 prosenttia on hankkinut ulkopuolisen rahoituksen pankista, 33 prosenttia Finnverasta ja 6 prosenttia pääomasijoittajalta.

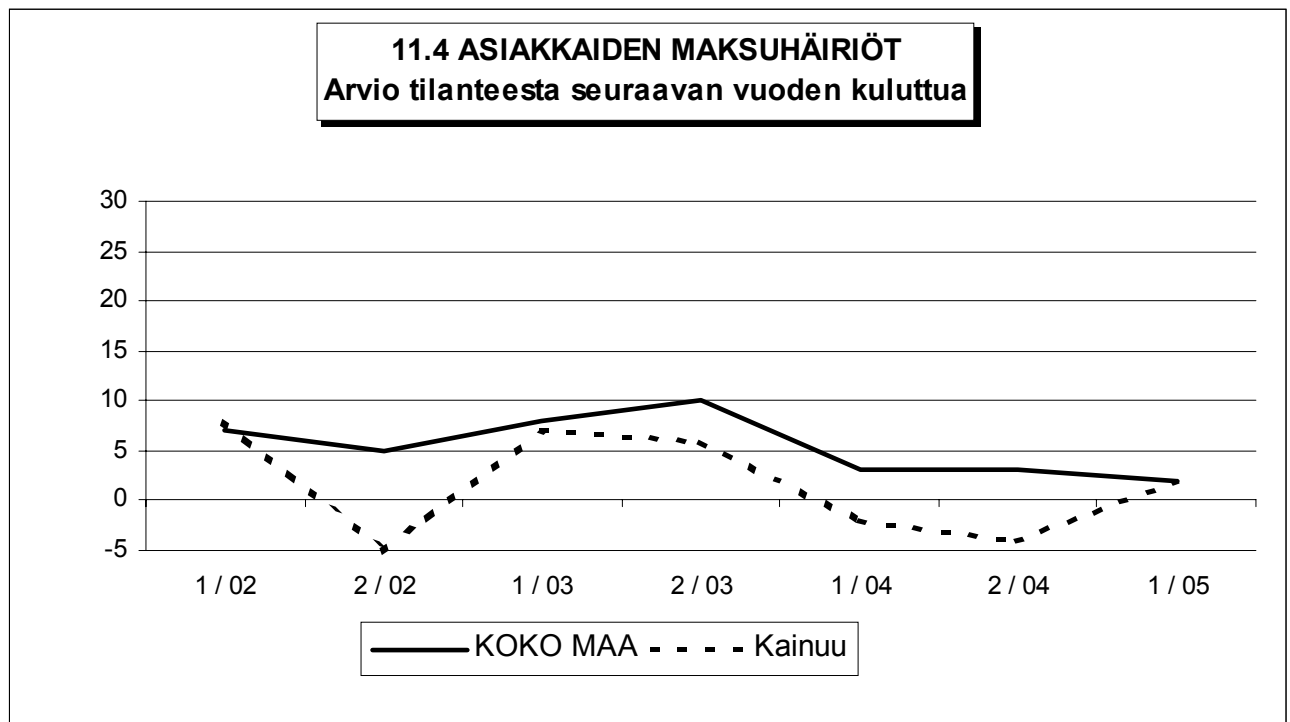
Alueella toimivista pk-yrityksistä 39 prosenttia tarvitsee ulkopuolista rahoitusta yrityksen kasvua varten. Koko maassa vastaava luku on 30 prosenttia. Kasvun rahoitusta Kainuun pk-yritykset aikovat hankkia yleisimmin pankista (72%) ja Finnverasta (24%). Kasvua varten ulkopuolisen rahoituksen hankkimista suunnittelevista pk-yrityksistä hankaluuksia odottaa noin joka kuudes yritys Kainuussa ja joka viides yritys koko maassa.

Taulukko 11: Hankaluudet ulkopuolisen rahoituksen järjestämisessä

%-osuudet yrityksistä, joiden kasvu tarvitsee ulkopuolista rahoitusta	KOKO MAA %	Kainuu %
TULEEKO RAHOITUKSEN JÄRJESTÄMISESSÄ HANKALUUKSIA TAI VAIKEUKSIA		
Ei	74	81
Kyllä	20	16
Ei osaa sanoa	6	3

12 Pk-yritysten verkostoituminen ja osahankinta

Kainuun pk-yrityksistä 51 prosenttia toimii osana yritysverkostoa tai muuta tiivistä yhteenliittymää tai ketjua. Lisäksi alueen pk-yrityksistä 33 prosenttia toimii osatoimittajana jossain suuremmassa toimituksessa tai projektissa.

